

Z Á Z N A M

zo zasadnutia Medzirezortnej koordinačnej skupiny na koordináciu úloh vyplývajúcich z článkov Zmluvy o Euratome a strategickej RKS pre európske záležitosti zriadenej na ÚJD SR 22. november 2022, Úrad jadrového dozoru SR, Bratislava

---

V súlade s uznesením vlády SR č. 442 zo dňa 17. mája 2006 vyplýva Úradu jadrového dozoru SR (ÚJD SR) povinnosť organizovať dvakrát ročne zasadnutie Medzirezortnej koordinačnej skupiny na koordináciu úloh vyplývajúcich z jednotlivých ustanovení Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (MRKS Euratom). Spravidla sú tieto zasadnutia organizované na jar a na jeseň a sú koordinované so strategickou Rezortnou koordinačnou skupinou pre európske záležitosti zriadenej na ÚJD SR (RKS).

Program: Príloha č. 1 záznamu

Účastníci rokovania: Príloha č. 2 záznamu

Priebeh a výsledky rokovania:

K bodu 1:

Rokovanie otvoril a viedol **Eduard Metke**, predseda MRKS Euratom, ktorý privítal všetkých účastníkov a otvoril zasadnutie MRKS Euratom. Rokovanie prebiehalo podľa **programu**, ktorý je priložený v **prílohe č. 1**.

K bodu 2:

- 1. SE. a. s. budú informovať o uplatňovaní systému záruk pre jadrové materiály**
Plnenie je priložené v **prílohe č. 3**.
Úloha je splnená.
- 2. MH SR bude informovať o vývoji v oblasti EÚ taxonómie**
Zástupca MH SR stručne zhrnul, že **téma taxonómie vo vzťahu k jadru bola úspešne ukončená** a schválená a **jadro bolo zaradené do taxonómie trvalo udržateľných investícií** a uznané ako nízkouhlíkový zdroj v rámci energetického mixu. Dňa 10. 11. 2022 sa uskutočnilo zasadnutie tzv. Like-Minded Group (LMG) – krajín podporujúcich jadro, v rámci ktorého bola okrem iného diskutovaná i téma taxonómie – problém hlbinných úložísk do roku 2050. LMG bude aj naďalej diskutovať aktuálne témy taxonómie.

K bodu 3:

3.1 Priebeh a výsledky misie IRRS (ÚJD SR – Jakub Konečný)

Misia IRRS (Integrated Regulatory Review Service) **sa uskutočnila** v SR v termíne **od 5. do 16. septembra 2022** za účasti ÚJD SR, ÚVZ SR, NIP, MDV SR, MV SR, MŽP SR (SHMÚ) a MZ SR. V tíme bolo 18 expertov (MAAE + dozorné orgány iných krajín). Išlo o plnorozsahovú misiu. Cieľom bolo posúdiť legislatívnu, dozornú a organizačnú infraštruktúru štátu so zameraním na posilnenie a skvalitnenie vnútroštátneho rámca, vychádzajúc

z bezpečnostných štandardov MAAE. Na záver bol predložený **návrh správy, ktorá identifikovala 33 nálezov (23 odporúčaní a 10 návrhov)**. MAAE zatiaľ nezverejnila finálnu správu. ÚJD SR informoval, že k nálezom pripravuje Akčný plán. Pracovné stretnutie dotknutých strán sa uskutočnilo dňa 22. 11. 2022 popoludní. Podrobnosti sú uvedené v **prezentácii č. 4** v prílohe.

3.2 Informácie z Agentúry pre zásobovanie (ESA) (MH SR – Michal Krajmer)

Posledné rokovanie Poradného výboru Agentúry pre zásobovanie (PV ESA) sa uskutočnilo v Luxemburgu dňa **19. 10. 2022**. Predmetom rokovania bolo **stanovenie hlavných i podporných cieľov ESA na rok 2023**. Medzi hlavné ciele patrí najmä zabezpečenie **nepretržitých dodávok jadrových materiálov** v krátkodobom a strednodobom horizonte, podpora **diverzifikácie** a vznik spoľahlivých alternatívnych zdrojov, **nepretržitá dodávka lekárskeho rádioizotopov** a ďalšie. Jadrové elektrárne plne závislé od dodávok ruského paliva môžu fungovať na aktuálnych zásobách 1 - 3 roky. Zainteresované inštitúcie začali v ČS proces diverzifikácie rôznym tempom. **Na dovoz jadrového materiálu a paliva sa vzťahuje výnimka z embarga**, ale môžu mu brániť logistické problémy. V budúcnosti sú možné dodávky uránu z Austrálie, Kanady, Kazachstanu a Namíbie. V PV ESA sa diskutovalo aj o možnostiach prepracovania a obohatenia uránu, o vývoji jeho cien i rozpočte ESA (príspevok Komisie je nižší ako bolo požadované).

Podrobnosti sú uvedené v **prezentácii č. 5** v prílohe.

3.3 Príprava misie ARTEMIS – aktuálny stav a vývoj (NJF - Miroslav Kövér)

V decembri 2019 SR požiadala MAAE o zorganizovanie **misie ARTEMIS** (Integrated Review Service for Radioactive Waste and Spent Fuel Management, Decommissioning and Remediation). Zodpovednou organizáciou za misiu ARTEMIS je NJF spolu s prípravnou skupinou, ktorú tvorí ÚJD SR, MH SR, MDaV SR, MŽP SR, ÚVZ SR, JAVYS, a. s., SE, a. s. a SHMÚ. **Misia ARTEMIS sa má uskutočniť v termíne od 12. do 22. februára 2023** (pôvodne 02/2021) **v priestoroch hotela Clarion**. Za týmto účelom sa realizujú prípravné aktivity, vrátane samohodnotenia, diskusie so zástupcami MAAE, stretnutí prípravného tímu, prípravy prezentácií, prekladov dokumentov, obstarania a zabezpečenia služieb, aktualizácie ToR a pod. Pán Kövér sa zúčastnil ako pozorovateľ na misii v Litve. Posledné stretnutie tímu na prípravu misie sa uskutočnilo v septembri 2022.

Podrobnosti sú uvedené v **prezentácii č. 6** v prílohe.

3.4 Program Horizont Európa - najnovší vývoj (MŠVVaŠ SR) Euratom Program Committee Fission (VUJE, a. s. – Branislav Hatala)

MŠVVaŠ SR sa na zasadnutí nezúčastnilo z dôvodu iných pracovných povinností. V predstihu zaslalo **prezentáciu o najnovšom vývoji programu Horizont Európa** a požiadalo o jej priloženie k záznamu. Prezentácia je priložená v **prílohe č. 7**.

V rámci tohto bodu následne odznela informácia o **pracovnom programe Euratom na obdobie 2023-25**. Téma je súčasťou programu Horizont Európa a je diskutovaná v **Programovom výbore Euratom časť Fission**. SR je v nej zastúpené delegátom B. Hatalom. Hlavnými nepriamymi akciami v programe Euratomu pre výskum a odbornú prípravu sú **aktuálne témy**:

- Jadrová bezpečnosť;
- Bezpečné nakladanie s VJP a RAO, vyradovanie z prevádzky;

- Jadrová veda a využitie ionizujúceho žiarenia, radiačná ochrana a havarijná pripravenosť.

Následne boli stručne uvedené projekty v rámci každej témy, napríklad LW- SMRs, HALEU, EUROFUSION, EURAD a ďalšie. Osobitný význam aj v súvislosti s RU agresiou na UA má **téma diverzifikácie paliva** - bola zverejnená ad-hoc výzva na bezpečnosť **alternatívneho paliva pre reaktory VVER s cieľom zvýšiť bezpečnosť dodávok jadrového paliva**, zabezpečiť koordinovaný prístup pri licencovaní, ako aj najvyššie štandardy jadrovej bezpečnosti pri nasadzovaní alternatívneho paliva pre reaktory VVER v členských štátoch EÚ a na Ukrajine. Celkový indikatívny rozpočet na túto tému je 10,00 milióna eur. Bližšie informácie sú uvedené v **prezentácii č. 8** v prílohe.

3.5 Aktuálne informácie z oblasti radiačnej ochrany (ÚVZ SR - M. Vojtková/M. Monoková/D. Galanda)

V rámci tohto bodu ÚVZ SR informovalo o **monitorovacích plánoch a monitorovaní rádioaktivity** v atmosfére, hydrosfére a pedosfére, ako aj priamo jej určovanie v potravinách a krmovinách. V tejto súvislosti boli prezentované štandardné postupy, prístrojové vybavenie a laboratóriá. Monitorovanie rádioaktivity a plán **monitorovania rádioaktivity v okolí JE Jaslovské Bohunice a JE Mochovce vyplýva z povinností podľa čl. 35 a 36 Zmluvy o Euratome**. ÚVZ SR neustále monitoruje radiačnú situáciu v SR a i v Európe informačným systémom ESTE, zároveň sa zúčastňuje medzinárodných a európskych projektov, cvičení a skúšok odbornej prípravy. V roku 2022 sa uskutočnili **3 významné medzinárodné misie**, a to: v apríli 2022 verifikačná **misia EK** na kontrolu plnenia čl. 35 a 36 Zmluvy o Euratome, v júni 2022 **misia ORPAS** zastrešená MAAE a v septembri 2022 **misia IRRS** spomínaná v bode 3.1.

Podrobnosti sú uvedené v **prezentácii č. 9** v prílohe.

3.6 Závery workshopu o implementácii smernice o jadrovej bezpečnosti (ÚJD SR – Mikuláš Turner)

Workshop o implementácii smernice Rady Euratom 2014/87/Euratom o jadrovej bezpečnosti sa uskutočnil 8. – 9. 11. 2022 v Luxemburgu. V apríli 2022 Komisia prijala na základe správ ČŠ v poradí druhú sumárnu správu o vykonávaní tejto smernice. Podľa textu smernice to mala byť posledná správa, do ktorej ČŠ poskytl svoje vstupy. **Správa potvrdila dobrú úroveň implementácie smernice**, ale zároveň skonštatovala, že **je stále priestor na zlepšenie**. Na workshope Komisia prezentovala výsledky štúdie o pokroku implementácie NSD a nálezoch. Vybranými témami, na ktoré odzneli prezentácie sú nezávislosť dozorov, transparentnosť, kultúra bezpečnosti, implementácia článku 8a) smernice, zlepšenie procesu tzv. tematického posudzovania a posilnenie kapacít prevádzkovateľov jadrových zariadení. **V budúcnosti Komisia bude organizovať ďalšie workshopy na vybrané témy**, napr. nezávislosť dozorov, implementácia čl. 8a) smernice a ďalšie budú upresnené.

Podrobnosti sú uvedené v **prezentácii č. 10** v prílohe.

3.7 Informácia o ENEF (MH SR - Martin Urmínsky)

Európske jadrové fórum (ENEF) sa konalo v Prahe v dňoch 10. - 11. novembra 2022. Zúčastnili sa na ňom zástupcovia ČŠ, priemyslu, dozorných orgánov, výskumu, EP a EK. Za SK a CZ bola **zabezpečená účasť na najvyššej úrovni predsedov vlád**. Vo svojich prejavoch reflektovali na prebiehajúci konflikt na Ukrajine a jeho geopolitické implikácie, vrátane dopadov na energetický sektor a potrebu zastabilizovania európskej energetickej siete; a

význam príspevku jadrovej energie v tomto smere, ako nízko emisného a pragmatického riešenia. Významným míľnikom je aj budúce spustenie EMO3. V rámci diskusií (forma world café) bol zdôraznený význam jadra a jeho kombinácie s OZE na dosahovanie cieľov dekarbonizácie, malé modulárne reaktory, hlbinné úložiská a ďalšie. Komisárka Simson zdôraznila potrebu odstránenia závislosti na RU dodávkach paliva. Počas zasadnutia ENEF bolo podpísané **Memorandu o porozumení o spolupráci v oblasti jadrovej energetiky v rámci rozvoja nových jadrových zdrojov**.

Detailné informácie sú uvedené v **prezentácii č. 11** v prílohe.

3.8 Aktuálny vývoj - vyradovanie JE Bohunice V1 (MH SR – Martin Urmínsky)

Pokračovanie programu financovania na vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky a nakladanie s rádioaktívnymi odpadmi je pokryté nariadením Rady Euratom 2021/100. Zabezpečuje pokračovanie podpory EÚ na ďalšie obdobie rokov 2021-2027. Najväčší projekt vyradovania JE V1 – D4.7 „Dekontaminácia a demolácia budov JE V1 a uvedenie areálu do pôvodného stavu“ v hodnote 136 M EUR je v štádiu verejného obstarávania, ktoré nebolo stále ukončené (pokračuje predkvalifikácia), čím dochádza k ohrozeniu nového termínu ukončenia vyradenia v roku 2027. Aktuálne bola zriadená pracovná skupina za účelom prijatia nápravných opatrení (MH SR, EK, JAVYS, a. s., SIEA a EBRD). V rámci roka 2022 sa uskutočnili dve zasadnutie Monitorovacieho výboru (apríl a november 2022) vrátane site visit (apríl a september 2022).

Podrobnejšie informácie sú uvedené v **prezentácii č. 11** v prílohe.

K bodu 4:

4.1 Aktuálne informácie o uvedení MO3 do prevádzky (ÚJD SR – Martin Pospíšil)

V úvode bola opísaná história a míľniky povoľovacieho (licenčného) procesu jadrovej elektrárne Mochovce 3. blok. **Dňa 25. augusta 2022 vydala predsedníčka ÚJD SR ako druhostupňový správny orgán rozhodnutie č. 248/2022 P.** Vo vydanom rozhodnutí zamietla podaný rozklad a potvrdzuje rozhodnutie č. 156/2021, ktorým ÚJD SR vydal povolenie na uvádzanie 3. bloku jadrovej elektrárne Mochovce do prevádzky, povolenie na predčasné užívanie stavby, povolenie na nakladanie s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým jadrovým palivom a povolenie na nakladanie s jadrovými materiálmi. **Dňa 9. septembra 2022 nadobudlo druhostupňové rozhodnutie č. 248/2022 P právoplatnosť.** Podrobné informácie sú prístupné na webovom sídle úradu www.ujd.gov.sk (časť Informovanie verejnosti, resp. Aktuality a Právoplatné rozhodnutia) a na www.slovensko.sk (časť Centrálna úradná elektronická tabuľa).

4.2 Informácie z jednotlivých rezortov podľa rozdelenia gestorstva / spolugestorstva k jednotlivým článkom Zmluvy o Euratome

- **ÚPV SR – čl. 16 Zmluvy o Euratome**

ÚPV SR je zodpovedný za plnenie povinností, ktoré ukladá čl. 16 Zmluvy o Euratome, t. j. oznamovať Komisii obsah prihlášok z oblasti jadrovej energetiky a podanie prihlášok, ktorých predmet priamo súvisí s rozvojom jadrovej energetiky. **V období od posledného zasadnutia MRKS Euratom neboli ÚPV SR podané žiadne takéto prihlášky.**

Diskusia:

V rámci diskusie sa účastníci vyjadrovali a vyjasňovali si postoje k téme diverzifikácie paliva vrátane aktuálnych a nových projektov v rámci spoločenstva Euratom, možným spôsobom obohacovania uránu a alternatívnym trasám prepravy paliva vzhľadom na agresiu RU na UA. Bola diskutovaná téma rozvoja a budúcnosti malých modulárnych reaktorov vrátane k licenčnému procesu k SMRs a k priebehu misií IRRS/ARTEMIS/ORPAS/EK podľa čl. 35 a 36 Zmluvy Euratom. Objasňovaniu otvorených otázok vo vzťahu k ÚVZ SR (informačný systém ESTE, mobilná monitorovacia skupina a iné). Zástupkyňa MZ SR informovala o novom nariadení EP o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, ktoré je práve v štádiu schvaľovania a najneskôr do 2 rokov sa predpokladá nová misia v súlade s jeho ustanoveniami.

Úlohy:

1. ÚVZ SR bude na jarnom zasadnutí MRKS Euratom v r. 2023 informovať o záveroch vo zverejnenej správe Komisie v zmysle misie, ktorá sa uskutočnila v SR v apríli 2022 podľa čl. 35 a 36 Zmluvy o Euratome.
2. Zaradiť do programu budúročného jarného zasadnutia MRKS Euratom tému malých modulárnych reaktorov. Za týmto účelom pozvať na zasadnutie VUJE, a. s., p. Branislava Hatalu.
3. Pozvať na jarné zasadnutie MRKS Euratom zástupkyňu MZ SR p. Martinu Dubníčkovú, ktorá bude informovať o nariadení EP o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia a úlohách, ktoré z neho pre ČS vyplývajú.

K bodu 5:

Na záver predsedu MRKS Euratom, Eduard Metke, **poďakoval všetkým za účasť** a zároveň vyjadril presvedčenie, že aj v budúcnosti bude pokračovať dobrá spolupráca všetkých členov.

Ďalšie zasadnutie MRKS Euratom sa uskutoční na jar predbežne v máji/júni 2023 na ÚJD SR v Bratislave a bude opäť koordinované so strategickou RKS.

V Bratislave dňa 22. 11. 2022

Zapísala: Ing. Jarmila Rácová

Schválil: Ing. Eduard Metke, CSc.

Zoznam používaných skratiek v texte:

<i>ARTEMIS</i>	-	<i>Integrated Review Service for Radioactive Waste and Spent Fuel Management, Decommissioning and Remediation</i>
<i>ČŠ</i>	-	<i>členské štáty</i>
<i>EK/Komisia</i>	-	<i>Európska komisia</i>
<i>ENEF</i>	-	<i>Európske jadrové fórum</i>
<i>ESA</i>	-	<i>Agentúra pre zásobovanie</i>
<i>EÚ</i>	-	<i>Európska únia</i>
<i>EURATOM</i>	-	<i>Európske spoločenstvo pre atómovú energiu</i>
<i>EP</i>	-	<i>Európsky parlament</i>
<i>IRRS</i>	-	<i>Integrated Regulatory Review Service</i>
<i>JAVYS</i>	-	<i>Jadrová a vyraďovacia spoločnosť</i>
<i>JE</i>	-	<i>jadrová elektrárň</i>
<i>LMG</i>	-	<i>Like-minded Group (Skupina podobne zmýšľajúcich štátov)</i>
<i>MAAE /IAEA</i>	-	<i>Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu</i>
<i>MDV SR</i>	-	<i>Ministerstvo dopravy a výstavby SR</i>
<i>MH SR</i>	-	<i>Ministerstvo hospodárstva SR</i>
<i>MoU</i>	-	<i>memorandum o porozumení</i>
<i>MŠVVaŠ SR</i>	-	<i>Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR</i>
<i>MRKS</i>	-	<i>medzirezortná koordinačná skupina</i>
<i>MV SR</i>	-	<i>Ministerstvo vnútra SR</i>
<i>MZ SR</i>	-	<i>Ministerstvo zdravotníctva SR</i>
<i>MŽP SR</i>	-	<i>Ministerstvo životného prostredia SR</i>
<i>NJF</i>	-	<i>Národný jadrový fond</i>
<i>NSD</i>	-	<i>Nuclear Safety Directive</i>
<i>PS</i>	-	<i>pracovná skupina</i>
<i>PV</i>	-	<i>poradný výbor</i>
<i>RAO</i>	-	<i>rádioaktívny odpad</i>
<i>RKS</i>	-	<i>rezortná koordinačná skupina</i>
<i>SE</i>	-	<i>Slovenské elektrárne</i>
<i>SHMÚ</i>	-	<i>Slovenský hydrometeorologický ústav</i>
<i>SMR</i>	-	<i>Malé modulárne reaktory</i>
<i>SR</i>	-	<i>Slovenská republika</i>
<i>ToR</i>	-	<i>term of references</i>
<i>ÚJD SR</i>	-	<i>Úrad jadrového dozoru SR</i>
<i>ÚVZ SR</i>	-	<i>Úrad verejného zdravotníctva SR</i>
<i>ÚPV SR</i>	-	<i>Úrad priemyselného vlastníctva SR</i>
<i>VJP</i>	-	<i>vyhoreté jadrové palivo</i>
<i>VUJE</i>	-	<i>Výskumný ústav jadrovej energetiky</i>

Skratky ČŠ EÚ a mimo EÚ:

<i>CZ</i>	-	<i>Česká republika,</i>
<i>SR/SK</i>	-	<i>Slovenská republika</i>
<i>UA</i>	-	<i>Ukrajina</i>
<i>RU</i>	-	<i>Rusko</i>